

LEKTURY POLONISTYCZNE

**ŚREDNIOWIECZE — RENESANS — BAROK
TOM PIERWSZY**

**pod redakcją
Andrzeja Borowskiego
i Janusza S. Gruchały**

**KRAKÓW
UNIVERSITAS**

Od redakcji	5
Ewa Ostrowska: „BOGURÓDZICA”	7
1. Najstarszy polski wiersz	7
2. Kompozycja składniowa i znaczenia form wyrazowych — I zwrotka	8
3. Kompozycja składniowa i znaczenia form wyrazowych — II zwrotka	10
4. Kompozycja składniowa a kompozycja wersyfikacyjna — figury stylistyczne	12
5. Wartość artystyczna synonimów	15
6. „Bogurodzica” a „Salve Regina” z XI w. — w kręgu kultury i literatury łacińskiej	19
7. Czas powstania — w kręgu poetyki z XI–XII w.	22
8. Wątki treściowe w „Bogurodzicy” i wczesnośredniowiecznej polskiej sztuce kościelnej ..	23
9. Język „Bogurodzicy” na tle średniowiecznych zabytków języka i literatury polskiej	24
10. Pierwotny motyw melodii	28
11. Tło kulturalne czasu powstania	29
12. „Bogurodzica” a tzw. „Pieśń wielkanocna”	31
13. Nota bibliograficzna	32
Przypisy	34
Stanisław Grzeszczuk: BIERNAT Z LUBLINA — „ŻYWOT EZOPA FRYGA”	37
1. Pisarz z przełomu epok i jego biblioteka	37
2. Perypetie wydawnicze i cenzuralne „Ezopa”	42
3. Współcześni o Biernacie z Lublina i jego „Ezopie”	45
4. „Ezop” — tradycje antyczne i renesansowa aktualność	50

5. Kreacja bohatera	52
6. Gra o wolność	57
7. Ideologia bajek	60
Przypisy	67
Stanisław Grzeszczuk: JAN KOCHANOWSKI – „CZEGO CHCESZ OD NAS, PANIE, ZA TWE HOJNE DARY?”	
1. Czas powstania i pierwsze edycje „Hymnu”	71
2. Legenda literacka pieśni „Czego chcesz od nas, Panie ...?”	74
3. Rej – Kochanowski	79
4. Poezja kosmologiczna	84
5. Zasady ładu moralnego	89
6. Poetyka i wersyfikacja „Hymnu”	94
Przypisy	99
Janusz S. Gruchała: LUKASZ GÓRNICKI – „DWORZANIN POLSKI”	
1. Najznakomitszy debiut polskiego odrodzenia	103
2. Dworzanin doskonały	105
3. Społeczne role dworzanina	107
4. Wobec włoskiego wzorca	110
5. Ideał dworzanina i „nauka o języku”	113
6. Teoria trefnowania	117
7. Mistrz prozy	123
Przypisy	127
Stanisław Grzeszczuk: JAN KOCHANOWSKI – „TRENY”	
1. Wstęp do problematyki „Trenów”	131
2. „Safo słowieńska”	133
3. „Żaden ociec podobno barziej nie miłował / Dziecięcia ...”	136
4. „Jeslim kiedy nad dziećmi piórko miał zabawić ...”	139
5. „Nieszczęściu k’woli ... lutnią i wdzięczny rym porzucić muszę”	142
6. „Kupić by cię, Mądrości, za drogie pieniądze ...”	145
7. „Próżno morzem nie pływamy ...”	149
8. „Fraszka enota” czyli o kryzysie światopoglądowym	152
9. „Wywiódłeś wszystkim, nie wywiódłeś sobie ...”	158
10. „Człowiek nie kamień ...”	162
11. Światopogląd odbudowany	166

12. „Ludzkie przygody / Ludzkie noś!”	171
Przypisy	174
Janusz S. Gruchała: MIKOŁAJ SEP SZARZYŃSKI – „RYTMY”	
1. „Nasz przyjaciel Sep”	177
2. „... w taką miłość wdany”	183
3. Świat-kosmos i „byt podniebny”	189
4. Vanitas vanitatum et omnia vanitas	196
5. Wobec kerygmatu	199
Przypisy	209
Stanisław Grzeszczuk: ALBERTUS I „WYPRAWA PLEBAŃSKA”	
1. Zagadkowy autor „Wyprawy plebańskiej”	213
2. Geneza historyczna „Wyprawy plebańskiej”	216
3. Satyra na skąpstwo Plebana?	220
4. Obowiązki stanów w świetle poglądów staropolskich	222
5. Strategia plebańska	226
6. Albertus – „prawy rycerz”	232
7. Miejsce „Wyprawy plebańskiej” w literaturze staropolskiej	237
Przypisy	240
Stanisław Grzeszczuk: PIOTR KOCHANOWSKI – „GOFRED ABO JERUZALEM WYZWOLONA”	
1. Przekład arcydzieła – arcydzieło przekładu	243
2. Staropolskie kryteria oryginalności literackiej	248
3. Poziom przekładu i osiągnięcia tłumacza	251
4. „Gofred” a poezja polskiego baroku	254
5. Psychologia barokowa	256
6. Koncepty i paradoksy	261
7. „Gofred” i sprawy oreza polskiego w XVII wieku	264
8. Polityka, dydaktyka, historia i mit	267
Przypisy	272
Andrzej Borowski: DANIEL NABOROWSKI – WIERSE WYBRANE	
1. Budowanie konceptu	275
2. Tradycja i kontekst współczesny	279

3. Idee i obrazy	284
4. Figury stylistyczne	285
Przypisy	290

Anna Niewolak-Krzywda: JAN ANDRZEJ MORSZTYN –

„LUTNIA”	293
1. Poetycki podarunek	293
2. Świadomość literacka J. A. Morsztyna	294
3. W poszukiwaniu harmonii – koncept i architektura wiersza	301
4. Gra wartości i poetyki	311
5. Poeta nowoczesny	313
Przypisy	315